

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 1, februari 2003

Nollning - grymt eller roligt?

Terminens nya ekonomistudenter hälsades välkomna med en totalt obegriplig föreläsning. Därefter fick de veta att de är nollor utan eget namn. Kul eller grym tradition?

Sid 6-7

Miljoner att vänta för GIS-institutet?

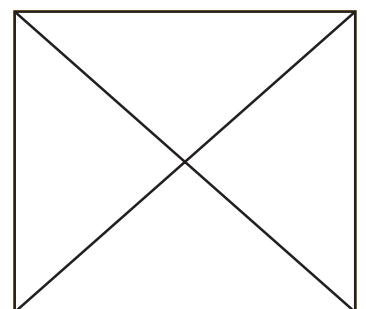
När statliga innovationsverket, Vinnova, utlyste tävling om hur regional tillväxt kan skapas, nappade GIS-institutet vid HiG. Nu har man gått vidare bland de 25 bästa.

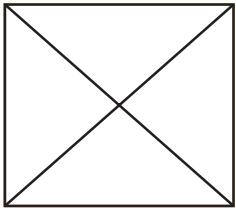
Sid 4

Anita Hussénius ny prefekt på N

N-institutionens nya prefekt kommer från Uppsala Universitet, lyssnar gärna på klassisk musik och håller föredrag om kemiska giftmord.

Sid 10

15:e årgången

Högaktuellt

Personaltidning för
Högskolan i Gävle
801 76 Gävle
Besöksadress:
Kungsäcksvägen 47
Rum 61:311

[www.hig.se/aktuellt/
hogaktuellt/](http://www.hig.se/aktuellt/hogaktuellt/)

Ansvarig utgivare:

Lars Söderberg,
informationschef

Redaktör:

Ove Wall
e-post: owl@hig.se
026-64 89 17

Tryck:

Stråläns AB
1 400 ex

Annonsspriser:

3 000:-/kvartssida
6 000:-/halvsida
exkl moms

Nästa nummer:

28 mars

Manusstopp:

10 mars

Debattstopp:

13 mars

Red förbehåller sig rätten att korta i insänt material. Det görs om möjligt i samråd med skribenten.

Ange gärna källan vid citering.

Omslagsfoto:

Helt obegriplig
premiärföreläsning av
Lasse Ekstrand

Foto: Ove Wall

Hållbar livsmiljö och hållbart arbetsliv

Arbetet med att skriva en ansökan till regeringen om vetenskapsområdet Teknik är i full gång. I denna ansökan är det viktigt att framhäva och belysa högskolans blivande *forskarutbildningsämnen*. Väl så viktigt är, emellertid, att lyfta fram högskolans *forskningsprofil*. De profilmråden vi har beslutat oss för utgör tillsammans forskningsprofilen men man kan fundera över hur man på ett enkelt och åskådligt sätt skall kunna göra vår profil tydlig. Ett förslag är att använda *Hållbar livsmiljö och hållbart arbetsliv* som en sammanfattande beskrivning av vår profil.

Två av våra profilmråden är fundamentala för både Hållbart arbetsliv och Hållbar livsmiljö, nämligen *Lärande och Vård, hälsa och omsorg*. Dessa profilmråden kommer in först i den senare ansökan, den om vetenskapsområdet *Humaniora och samhällsvetenskap* men det är viktigt att betona den starka koppling som finns till de andra profilmrådena under en gemensam rubrik.

Informationen, speciellt den geografiska informationen, är ett viktigt verktyg för att vi skall kunna överblicka vår livsmiljö i stort. Detta är ett starkt område för oss och vi bygger vidare på kompetensen inom ämnesavdelningen Samhällsbyggnad och vid GIS-institutet. Vår boendemiljö är i fokus för forskningen vid ämnesavdelningarna inomhusmiljö, energi, och byggnadsanalys. Tillsammans skapar detta ett för Sverige unikt styrkecentrum inom forskningsprofilen Samhällsbyggnad, som i sin tur är en viktig förutsättning för rubriken Hållbar livsmiljö.

Men begreppet Hållbar livsmiljö avser inte endast den fysiska miljön. Livsmiljön måste

Leif Svensson

också innefatta den kulturella miljön. Här är forskningsprofilen *Kultur och samhälle* under utveckling. Den kommer att vara en mycket viktig del av vår ansökan om vetenskapsområdet Humaniora och samhällsvetenskap.

Hållbart arbetsliv innebär två saker. För det första måste förutsättningarna skapas för ett arbetsliv i livskraftiga företag. Forskningen runt detta, speciellt runt entreprenörskap och innovation, är en viktig komponent av profilmrådet *Arbetslivs- och företagsutveckling*. För att skapa livskraftiga företag behövs också vetenskapliga innovationer. Profilmrådet

Elektronik, som i sig är ett begrepp som går vida utöver ämnesrubriken med samma namn, är ett viktigt område för att skapa nya idéer inom en modern kunskapsintensiv industri. Även profilmrådet Samhällsbyggnad förväntas i hög grad bidra med innovationer.

En ytterligare innebörd av begreppet Hållbart arbetsliv är att individerna inte skall slitas ner i sitt arbetsliv. Här är forskning med anknytning till vår hälsopedagogiska utbildning intressant, liksom profilmrådet Hälsa, vård och omsorg. Mycket spännande är det nyttillskott som Belastningsskadecentrum utgör. Forskningen kring förebyggande åtgärder, kring arbetslivets utformning, kring akut behandling och kring rehabilitering av uppkomna skador kompletterar innehållet under rubriken Hållbar livsmiljö och hållbart arbetsliv

Traditionen är stark inom den akademiska världen och kanske är den speciellt stark för oss som har utbildat oss vid ett av de gamla universiteten. Universitet, fakulteter, ämnen - så ser den hierarkiska uppbyggnaden ut. Det är få idag som tänker på att denna indelning bygger på en medeltida yrkesutbildning, där grunden lades i den filosofiska fakulteten medan den egentliga förberedelsen för yrkeslivet ägde rum i de högre fakulteterna - teologi, medicin, juridik. När forskningen så småningom blev en allt viktigare ingrediens i universitetens liv behölls den gamla indelningen. De nuvarande vetenskapsområdena är ett arv från den gamla modellen och är, liksom denna, en ganska fyrkantig konstruktion. Vår forskningsprofil innebär ett försök att komma ifrån den gamla indelningen och att skapa grundvalen för ett modernt universitet.

Lena Moberg ny bibliotekschef:

Läser psykologiska deckare och lyssnar på flamenco

Lena Moberg heter HiG:s nya bibliotekschef. Hon började sin anställning vid årsskiftet och kommer senast från samma jobb vid länsbiblioteket i Östersund.

Genom förändringar får hon energi, säger hon, HiG:s nya bibliotekschef Lena Moberg.

Vart tionde år, ungefär, har hon själv sett till att skapa förändring. På åttiotalet flyttade hon från Stora Skedvi i Dalarna till Tierp för chefsjobb på bibliotek. Ett decennium senare blev det Östersund och samma jobb. Sedan Högskolan i Gävle och rakt in i planeringen av ett nytt stort bibliotek.

– Den största skillnaden mellan de senaste platserna är ju att ett folkbibliotek har precis alla som målgrupp medan ett högskolebibliotek framförallt ska serva lärare och studenter.

Lena Moberg tillträdde som bibliotekschef vid årsskiftet.

Hon säger att det ska bli väldigt spännande att vara med och arbeta med det nya biblioteket. Planeringen gäller ju allt. Det blir mycket arbete, men med hjälp av redan insatta arbetsgrupper ska det gå bra.

– Jag har också gjort studiebesök på liknande bibliotek på Mitthögskolan, i Visby och i Härnösand för att se hur de där gått tillväga med planering och sådant för att få en uppfattning på plats.

Bland de personliga intressena för fritiden finns givetvis litteratur. Framförallt deckare med psykologisk substans där allt kommer till en upplösning till slut.

Musik lyssnar hon gärna på, inte minst flamenco som sonen invigt henne i. Men även pop och klassisk musik.

Anledningen till flytten från Östersund var hennes längtan längre söderut. Varken skidor eller vintermörker hör till favoriterna.

– Och så kommer jag lite närmare släkt och vänner i Dalarna igen.

OVE WALL

Kalendarium för mars och april

3 mars, Stora Vall, 18.00. Adj professor Margareta Rönnberg, som envist hävdar ett underifrånsperspektiv (barnets), i sin medieforskning: ”Vad skulle Marx säga om en socialist sa att reklam är bra - till och med för barn?”

7 mars, Valhall, Internationella Kvinnodagen. Se artikel här intill!

18 mars, Valhall, 17.00-20.00. Seminarium om Våldets pedagogik. Föreläsare professor Peter Gill. Seminariet fortsätter **25 mars, 1 april** och **8 april**.

7 april, Stora Vall, 18.00. Kurt Wickman, lektor i nationalekonomi och i ungdomen ivrig marxist. Förespråkar idag marknadsekonomi. Rubrik ej fastställd.

Ekonomiseminarier:

Högre Ekonomiskt Seminarium (HES) är ett forum för dialoger kring ekonomi och forskningsmetoder i bred bemärkelse på Institutionen för ekonomi vid HiG. Seminariet är öppet för forskare, doktorander och lärare. Underlag till seminarierna hämtas på E-institutionens kansli. Där görs också intresseanmälan.

19 mars, sal 51:525b, 10.00-12.00. Dr. Ester Barinaga, forskare vid The Economic research Institute vid Handelshögskolan i Stockholm föreläser om temat “Wittgensteins språkanalys:

Levelling Vagueness - A Study of cultural diversity in an international project group.”

9:e april, 31:322, 10.00-12.00. Universitetslektor Ernst Hollander, HiG, föreläser om “Kravformare – Vad har de att göra med Miljödriiven Arbetsliv-och Företagsutveckling?”

7 maj, 31:322, 10.00-12.00. Agr dr Maria Fregidou-Malama, universitetslektor vid HiG. (Titeln meddelas senare).

4 juni, 31:322, 10.00-12.00. Docent Akmal Hyder, HiG föreläser om “Cultural Differences in Strategic Alliances”

Internationella kvinnodagen

Cyndee Peters och Gullan Bornemark har väl inte så mycket musikaliskt gemensamt.

Men bägge förekommer på Internationella kvinnodagen i Gävle.

Denna dag arrangeras av tradition vartannat år av HiG. I år är det vartannat eller hur det ska uttryckas.

Kvinnor och musik är temat och det hela utspelar sig i Valhall. Temat i sin tur anknyter till den musikutbildning som finns på HiG, framför allt inom lärarutbildningen. Musik varvas med intressanta föreläsningar om och av kvinnor som är musiker och kompositörer. Förutom Bornemark och Peters kommer sångerskan/skådespelaren Astrid Assefa, jazzpianisten Elise Einarsdotter och professor Eva Öhrström att finnas på plats.

Vinnväxtprogrammet:

HiG tävlar om hundra miljoner kronor

Via Gävle GIS-institut deltar HiG i ädel tävlan om miljontals kronor. Statliga Verket för innovationssystem, Vinnova, har efterlyst förslag på forsknings- och utvecklingsprojekt för att främja regional tillväxt.

Vinnova satsar med sitt Vinnväxt-program 400 miljoner kronor under en tioårsperiod på tillväxt i funktionella regioner. Programmet är upplagt som en tävling, där alla regioner i landet kan komma med förslag på utveckling av forskning och tillväxtskapande innovationssystem.

I somras meddelades att HiG lämnat ett av de 25 bästa förslagen. Med detta godkännande kom en halv miljon kronor för vidare utveckling och planering.

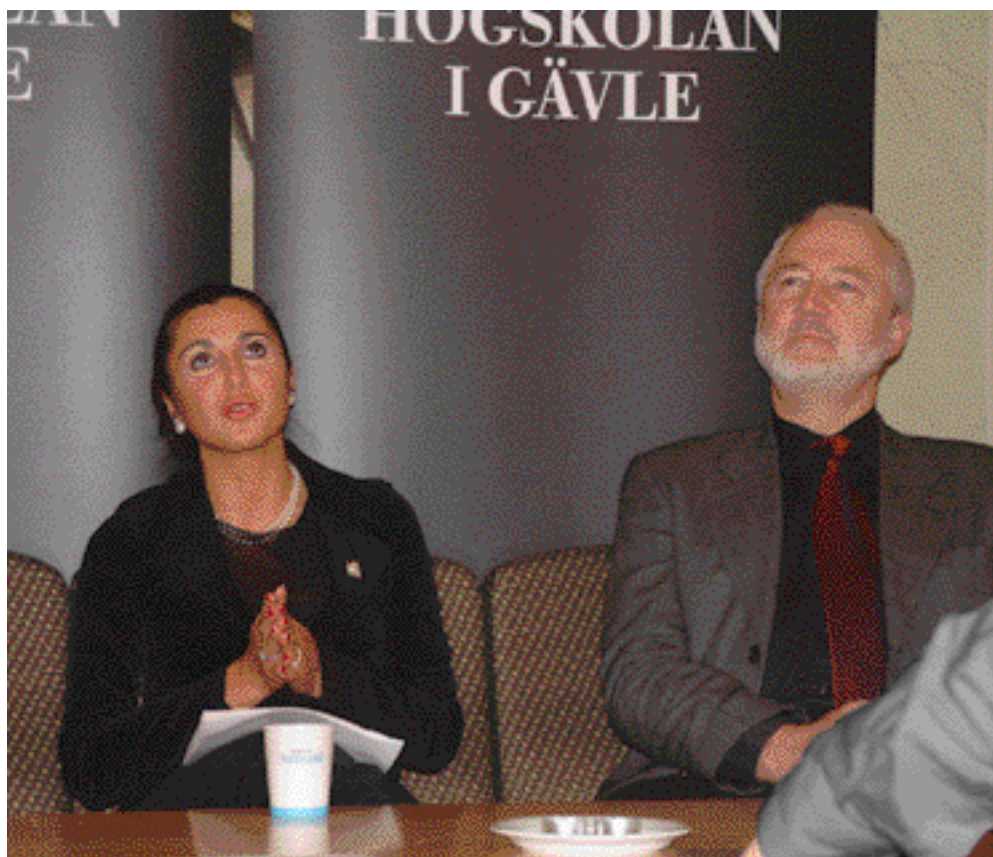
– Vårt förslag kallas för Future Position X och bygger på den stora potential som regionen har inom geografiska informationssystem och positionering, berättar projektledaren Maria Elena Ollén vid Gävle GIS-institut. Användningsområden är närmast oändliga.

SÄKERHET OCH PLANERING

Hon syftar på att tekniken redan finns och utnyttjas i regionen. Men det är många system och många applikationer. Kan man få alla dessa att samverka gör man stora vinster inom en mängd områden.

– Hur gör man för att få ut 200 besökande personer från en stor industri vid ett haveri? Vilken är den bästa vägen för utryckningsfordon att ta vid en olycka?

– Vid utbrott av en epidemi likt galna kosjukan kan man utnyttja tekniken till att snabbt

Nej, någon hjälp från ovan väntar projektledaren Maria Elena Ollén och rektor Leif Svensson inte på. Maria stryker under att projekten i HiG:s ansökan kan göra oerhört mycket bra inom en mängd olika områden. Leif Svensson håller med om att utsikterna är goda för framgång även senare i tävlingen om innovationsmiljonerna från Vinnova.

samla uppgifter om åt vilket håll vindarna blåser, vart vattendragen leder och så vidare för att hindra smittspridning. De flesta sådana uppgifter finns redan. Det gäller bara att samla dem. Lantbruket är EU:s största bidragstagare så detta kan många ha stor nytta av.

GIS kan också användas inom samhällsplanering och till exempel ge svar på bästa placeringen av offentliga inrättningar som skolor och hälsocentraler. Future Position X handlar mycket om att utveckla användandet av GIS inom mjuka områden som vård och skola.

Skogsavverkning är ett annat område där GIS spelar stor roll.

Det har inte varit särskilt svårt att samla ihop de miljoner kronor, lika många som Vinnova satsar, för motfinansieringen, berättar Maria Ollén. Högskolan har redan hittat villiga finansörer uppgående till 8,6 miljoner kronor i tre år. I april/maj utser Vinnova de slutgiltiga vinnarna. Dessa får upp till 10 miljoner kronor per år i tio år.

Eftersom användningsområdena är så många, har man valt att inte precisera hur många nya arbetstillfällen som förslaget kan skapa.

– Det är inte trovärdigt att slänga sig med siffror, säger Leif Svensson. Vi har istället valt att peka på effekterna och

tillämpbarheten.

Allt från ett par hundra till något tusen har nämnts

Även om förslaget inte skulle vinna finns vinster att hämta.

– Det mesta kommer då att genomföras i alla fall, säger Maria Ollén. Det går bara lite saktare. I regionen finns en enastående och samlad kompetens inom GIS och samarbete ger under alla omständigheter utdelning.

OVE WALL

Kontaktrådet:

Långt slit ger Åsa Morberg samverkansutmärkelse

2002 års samverkansutmärkelse går till Åsa Morberg, P-institutionen.

Utmärkelsen, som utgörs av ett arbetsstipendium på 50 000 kronor, beslutas av kontaktrådet med landshövdingen i spetsen, till den lärare som bedöms ha gjort särskilt goda eller nyskapande insatser för att utveckla samverkan i grundutbildning eller i forskning.

– Jag har slitit med det här inom lärarutbildningarna sedan 1979. Det har många gånger varit väldigt tungt, så jag tycker nog att jag är värd det, säger Åsa.

Åsas ideologi har varit att riva de akademiska murarna och diskutera med fotfolket, lärarna själva, på ögonhöjd.

– Jag tillhör idioterna som åker runt med bil och utbildar på plats och ser det som kompetenshöjande för mig. Det är en plikt för en forskare att prata med dem hon forskar på.

Åsa Morberg prisas för sitt nätverksbyggande.

Pengarna kommer väl till pass.

– I Sverige finns lite forskning på det här området. Utomlands finns massor och jag har två inbjudningar liggande, från Australien och USA, som jag aldrig haft råd att tacka ja till. Men nu har jag möjligheten att träffa forskarna direkt och diskutera.

Utmärkelsen delas ut 17 mars kl 15.00 i sal 33:203. Fika och föredrag.

Hemdatorer billigare för den som tjänar mest...

105 personer antog erbjudandet om att få hyra en pc genom bruttolöneavdrag. Och ju mer du tjänar desto billigare blir det.

Möjligheten till hyra av hemdatorer via arbetsgivaren genom bruttolöneavdrag beslutades av riksdagen 1998.

Syftet var att öka datorkunskan hos anställda till ett för alla parter fördelaktigt pris. Demokratiskt och bra. Men faktum är att datorn blir dyrast för dem med låg inkomst och billigast för dem som tjänar mest. För detta borgar vårt progressiva skattesystem.

31 VALDE BÄRBART

Således är nettohyran för en bärbar dator 9 299 kronor för den som betalar 52 procent i skatt och hela 13 174 för den som betalar 32 procent i skatt.

105 personer nappade på erbjudandet och många av dem

valde att hämta sin dator för att på så vis tjäna några dagar mot för att de fått den levererad till dörren.

Utlämnandet gjordes på travbanans parkering en mörk kväll i början av februari under skenet av gatubelysningen. Det var kallt, det snöade och flera trodde sig kommit fel då de enbart såg en välanvänd skåpbil och ett -hästsläp!

Leverantörens egna medarbetare sköter leveranserna med till buds stående medel, vilket förklarar detta.

31 personer valde det bärbara alternativet, 74 ville hellre ha stationära burkar.

Det första löneavdraget görs inte förrän i mars.

Högskoleverket ska försöka rädda hotade språk

Ta ansvar för ett hotat språk och bli belönad?

För att rädda språkutbildningarna föreslår Högskoleverket att högskolor och universitet ska kunna ansöka hos regeringen om att bli nationellt ansvariga för ett eller flera språk. Om ansökan beviljas får lärosätet ett extra ekonomiskt stöd utöver den ordinarie ersättningen för att garantera språkets fortlevnad.

I de flesta av de femtiotalet språk som undervisas inom högskolor och universitet är lärarätväxten idag dålig eller

obefintlig. Många lärare pensioneras de närmaste tio åren och inom vissa språk finns få eller inga doktorander som kan ta över.

De språk som är särskilt hotade är bosniska/serbiska/kroatiska, bulgariska, kurdiska, rumänska, indonesiska, swahili, thai, arameiska/syriska och tamil. I två fall, minoritetsspråken romani och jiddish, saknas undervisning helt. Detta gäller även de stora språken albanska och somali samt de blivande östeuropeiska EU-språken slovakiska och slovenska.

Tage Klingberg - biblioteket helt i trä?

Bygg nya biblioteket i trä! Det föreslår Tage Klingberg, lärare i företagsekonomi. Samtidigt som det ger miljövinster kan det fungera som illustrationsobjekt för regeringen satsning på ökad träanvändningen inom byggbranschen.

Närings- och miljödepartementet har förordat Fredrik von Platen till förhandlare för att utarbeta en nationell strategi för ökad träanvändning inom byggsektorn. För ett tiotal år

sedan kom nya regler som gjorde det lättare att använda trä vid byggnationer. Bakgrunden var att materialet är såväl miljösom energivänligare än många andra. Nyordningen har dessvärre fått begränsad genomslagskraft då enskilda aktörer hade liten möjlighet att ta sig in på marknaden med ny träbyggnadsteknik.

Fredrik von Platens uppgift är att förhandlingsvägen försöka öka viljan att använda trä.

Nu föreslår Tage Klingberg att HiG kontaktar von Platen och erbjuder biblioteket som illustrationsobjekt genom att bygga det helt i trä.

Nollningsveckan - pinsam eller bra för självk

Med chockerande frånvaro av all sorts pedagogisk strävan beledsagar lektor Lars Ekstrand ett hundratal nya ekonomistuderenter in i ämnet. Det sker i Valhall och är inledningen till terminens nollning.

Nollning beskrivs på flera platser på internet som en intensiv tid med skratt, värme och tradition. Syftet anges lite högtidligt som ett oundgängligt sätt att skapa kontakter som senare kan vara bra att ha i bakfickan under tiden vid högskolan eller universitetet. Bakom bokstäverna anas en lätt darr på rösten. Dags att verkligen ta karriären på allvar.

Enligt en mycket osäker källa var nollningen på sextonhundraletet en metod att ta högfärden av nytillkomna studenter från bondeklassen. Men kanske är detta samma uppifrånperspektiv som dagens innerliga försvarsval kommer ur. Högfärdiga bönder?

Sedan några år har ekonomistudenternas förening Gavlecon inlett nollningsperioden med en föreläsning av (kan man åtminstone anta) ett slag som antagligen mest existerar i suddiga minnen av en fjärran studietid.

Lektor Lars Ekstrand har av föreningen städslats för uppgiften.

– Det här är nog det roligaste på hela året, säger Lars när han innan föreläsningen i foajén utanför salen försöker att hitta rätt - eller möjligen frånvaron av - röstklang, och ett lämpligt anlete för en sann stofil.

I Valhall sitter ett hundratal av programmets nybörjare, recientiorer, flera med kollegieblock uppslagna och nyvassade pennor i väntan på föreläsningen Vad är ekonomi.

Lars Ekstrand harklar sig, ser med forskande blick längs gradängerna och inleder med mumlande röst en föreläsning tryfferad med långsökta bisatser, latin och en försätlig begreppsförvirring.

Anteckningspapperen förblir rena och vita. Det är omöjligt att anteckna något. Sannolikt även att förstå det mesta av det han säger.

”Nollorna” är ojämnt utspridda i bänkarna. Där man sitter tätt ihop, förmodligen med någon man känner, syns leenden. Hos dem som sitter för sig själva syns inget annat än frågetecken och osäkerhet.

Enligt Galal Amoura Gavlecon är föredraget ett sätt att redan från början tipsa nya studenter att ett kritiskt förhållningssätt, även gentemot lärare, är till största gagn för de fortsatta studierna.

Men ingen säger något under föreläsningen. De hör bara Lars Ekstrand babbla om ”ökonomi”, och hans hotfulla lyckönsning till att de snart ska få läsa standardverket *Wirtschaft und Gesellschaft* i originalupplaga.

Efter föreläsningen släcks lokalen ned och genom videokanonen strömmar en instruktionsfilm om work out, i särdeles amerikansk tappning, förmodligen från 1980-talet, varefter salen fylls med rödklädda phaddrar. Inte olik en militär inbrytning.

Här får de nya lära sig att de inte har några namn utan enbart är NOLLOR och bör bete sig som sådana.

Galal Amoura säger att det hänt att studenter försökt att lämna föreläsningen men att de då stoppats i dörren och motats in igen.

Bleka inför den akademiska rotväliskan som fyller hjärnorna med något sirapsliknande. Kan man tro.

OVE WALL

”Roligast på hela året”

Lars Ekstrand har fyra gånger tidigare hållit plöj föreläsningar. Under ett sjukdomsuppehåll för ett par år sedan vikarierade doktorn i nationalekonomi Apostolos Bantekas. Han drev A-studenterna till hicka genom att fylla whiteboardtavlan med ekonomiska ekvationer på klar C-nivå, spänna sina mörka ögon i åhörarna och be om kommentarer...

Lars Ekstrand får sägas ha hållit sig på en mer allmän nivå under sitt senaste bidrag.

– Det här är det roligaste på hela året!

Med antagen karaktär av stofil med mungiporna nedåt, papperens i ordning och ett tonfall som mest spännande över ett par torra tonsteg gick han till anfall mot de unga ”resentiorerna”. De flesta antagligen via MTV:s försorg uppfödda med väsentligt yvigare kast.

– Det här är det roligaste på hela året! säger Lars.

Men han ser det inte enbart som nöje eller underhållning.

– Det är samtidigt en lektion i att de redan från början ska inse värdet av ett kritiskt förhållningssätt. Att de ska avbryta och ställ frågor.

Föredraget måste trots sin krånglighet ses som ett stycke god kreativitet och publiceras härintill i sin helhet. Med lite god vilja och några omläsningar finner man faktiskt att någonting sägs mitt i knöligheterna.

Att föredraget är en plöj nämns inte vid något tillfälle. Detta uppfattas nog ändå av de flesta studenterna i Valhall, men här och var kan man också tycka sig se en lättare förtvivlan. Detta kan också Lars Ekstrand själv vid ett senare samtal vidimera.

OVE WALL

Lars Ekstrands föreläsning...

”**Ekonomi**” är förvisso ett av dessa sekulariseringens avprofaniserade common sense-begrepp - likt högfrekvent använda begrepp som *väder*, *genus* och *fritidssysselsättning* - som det *leider*, som tysken säger, sprungit in definitionsmässig inflation i. En definitiv upptramning, en rengörande stringens i den metodologiska ansatsen, torde vara oss akut men även permanent behövlig - till gagn framförallt för er, kära business administration-studenter, i de kommande studierna.

Mig synes det, ceteris paribus, lämpligt att omgående låta definitionen av det tvärdisciplinära begreppet *ökonomi*, med vidhängande implikationer, sönderfalla i tre, tentativa - nota bene i väntan på empirisk operationalisering och därmed måhända självexkluderande hypotes-signifikantestning - tendenser som eder ärade föreläsare ytterligt förenklande denna proakademiska installationsstund benämner - projekterar som - *definitioner*; men som *peutêtre*, som fransmannen säger, snarare borde benämnas *idealtyper*, i sociologen Max Webers mening. Författare till standardverket ”Wirtschaft und Gesellschaft”, som ni - ni är att gratulera! - kommer att få läsa - glädjande nog för en german som eder ärade föreläsare - på tyska! - under kursen Företag och samhälle:

Primo. En PRAGMATISK

Secundo. En METAFORISK

Tertio. En GENEALOGISK definition

Nota bene, dessa tre äro icke distinkta visavi varandra;

överlappning och tolkningsmässig inskränkning kan icke a priori uteslutas alldestund begreppen så att säga släpps fria att spela sina tvärvärdskapliga spel.

Den PRAGMATISKA definitionen tar sitt spontana avstamp i vårt unisona dagliga användande av det vi rätt och slätt, som redan den enkle men strävsamme bonden Sören gjorde på medeltiden när han tog sina oxar till marknaden, kallar PENGAR. Dagligdags innesluts vi unisont i ett ekonomiskt kretslopp, vari rollerna skiftar i tillvarons förgängliga pjäs: rollen som producent, konsument, distributör, attributör och annonsör, cykelhandlare, inkontinensforskare, etcetera.

Dessa roller är så att säga identitetsgenererande, även om de så att säga inte kan sägas vara uttömmande för vår humanistiska självbilds egocentricitet som naturligtvis transcenderar den ekonomiska spegelbildens konkava om än konkreta tillbakastudning.

Vi är ju icke uteslutande homo oeconomicus! Redan den pedagogiskt egenartade Adam Smith i Glasgow, som skrev standardverket ”Wealth of nations” - som ni komma att läsa under kursen Företag och samhälle, glädjande nog i den skotska originalupplagan med sin speciella variant av högclassical English - underströk betydelsen av en EMPATINS tankefigur sig inställande i den marknadsökonomiska osynliga handdiskursen.

Den METAFORISKA definitionen å sin sida - att metaforsera är som bekant att så att säga likna något vid något annat för att därvidlag levitera vår observans inför till synes välbekanta och igenkännbara fenomen i vår omvärld - uppmärks-

sammar vårt symboliserande, ja vårt globaliserande kommunicerande *med hjälp* av ekonomisk kostymeringsteknisk arsenal. Vi använder i den pågående postkoloniala, globala, nätverksbaserade kommunikationen ekonomiska termer såsom investering, avkastning och kostnader. Alltså i icke-ekonomiska kontexter. Med risk för olycklig begreppsmässig kolonisering. När vi exempelvis indikativt värderar mänskliga relationer med uttryck lånade - se där ännu en ekonomisk term som flög in i vår lilla föreläsning - från cost/benefit-analysens mindre subtila för att icke säga reduktionistiska överväganden och gränsdragningar, så att säga. Allt för att uppnå en summering som hålla de krävande om än eminenta fordringsägarna - i SYMBOLISK mening självfallet - från dörren.

Den GENEALOGISKA definitionen slutligen och a posteriori interrelaterar oss teoretiskt och vetenskapshistoriskt med de gamla grekerna, företrädesvis Aristoteles och hans tämligen avskalade men alltjämt - what so ever, som engelsmannen med det typiska anlaget för commonwealthhumor säger - brukbara likställande av ekonomi och HUSHÅLLNING. Med öppenhet för de närliggande konnotationerna.

Hålla hus, omsorgsfullt tillse att skafferiet har sitt och att den privata börsens cash flow icke vrida strömmarna åt felaktigt allokering håll - uppmärksamma där den klassiska, grekiska innebördsangivelsen! Än i dag imponant i sin nästan naiva renhet.

Och därmed önskar jag er lycka till med edra ekonomistudier!

Kontakttorget:

Veckans kommun - idé som sprider sig

Ett bra sätt att råda bot på fördomar är att konfronteras med föremålen för dem. Arrangemanget Veckans kommun är ett sådant sätt.

Kontakten mellan den akademiska världen och det omgivande samhället är livsviktig för samhället. Ändå är den inte helt naturlig. Bland de små och medelstora företagen, kanske speciellt i traditionella industrisamhällen, finns en utbredd misstänksamhet, eller möjligen rädsla, för högskolan eller universitetet.

Kunskapen om vad vi har för oss eller vad man kan ha oss till är inte stor överallt, men i växande.

En av anledningarna till detta är utan tvekan uppfinningen Veckans kommun.

– Oss veterligen finns det inte någon annanstans i landet. Men Högskolan i Dalarna har varit här på studiebesök så det kommer väl där också, säger Maria Åstrand Swenneke som är projektledare och tillsammans med Anna Jansson arbetar med kommun- och näringslivskontakter på HiG.

FRAMGÅNG SEDAN 1999

Idén med att erbjuda länets kommuner, och vår södra grannes nordligaste kommun Älvkarleby, att under några dagar få synas i campus föddes redan 1998. Ett år senare var den genomförd och har sedan dess fortsatt.

Det är Högskolans noder, oftast en person i kommunernas näringslivsorganisation, som sköter kontakten. Det är en person som har naturliga kontakter med näringslivet, och då inte bara industrijättarna.

– De riktigt stora företagen har möjligheter att visa upp sig på mässor och liknande medan de mindre saknar den möjlighe-

Projektledarna Maria Åstrand Swenneke och Anna Jansson ser till att allt fungerar när kommunerna besöker Högskolan.

ten. Därför riktar vi in oss på dem, säger Anna Jansson.

Denna rädsla eller misstänksamhet - vad kommer den sig av?

– Jag tror att många av företagarna är självlärd. De vill kanske inte att någon beläst person ska komma och rubba cirklarna, för då kan de känna det som att de förlorar kontrollen.

– Misstänksamheten är nog också störst mot forskare. Studenter är yngre och upplevs nog som lättare att handskas med...

Men att visa att ingendera är farlig utan tvärtom kan vara bra att knyta kontakt med, är en av Kontakttorgets viktigaste uppgift.

Maria har även en något lätt-sinnigare teori till rädslan:

– Många av dem har ju gjort lumpen här. Och så kommer de hit och vem träffar de i korridoren om inte informationschefen Lars Söderberg, deras gamle major!

Högaktuellt tar teorin med en nypa salt, fast den är lite söt.

Sedan Hofors premiärbesökte Högskolan i oktober 1999 har samtliga kommuner varit här, några vid flera tillfällen. Undantaget är Bollnäs som hellre låtit bussa upp studenter för att under en heldag på plats se vad som finns att erbjuda.

Denna dag finns Hudiksvalls kommun på plats. Vid en av montrarna kan man exempelvis prova på att svetsa ihop optisk kabel, vid ett annat testa hur pass duktig man är att sköta en massafabrik. Datorspel kan användas till mycket.

Men livet är mer än arbete och kommunernas uppgift är att profilerar sig själva, helt enkelt berätta varför det är så bra att bo just där.

– Alla studenter är ju inte unga och ensamstående. För att locka dem med familj visar man upp sina fördelar inom socialt liv, rekreation och offentlig sektor, säger Anna Jansson.

KONTAKTKORTET VIKTIGT

En viktig beståndsdel i besöken är de så kallade kontaktkorten. Där kan studenterna skriva intressen och hur de kan nås. Korten lämnas till kommunrepresentanterna som vid hemkomsten sorterar upp dem och kontaktar näringslivet. Det kan gälla examensjobb eller forskningsprojekt och dylikt.

– Korten fungerar som en början till närmare relation. På kommunen har vi en grupp som sedan förmedlar den första kontakten mellan den intresserade och företaget, berättar Ulrika Högbergh vid denna veckas kommuns informationsavdelning.

Hon är glatt överraskad över det intresse som visas delegationen. De enkäter som Kontakttorget gjort vid besöken visar att detta varit en vanlig uppfattning genom åren. Även företagen är nöjda.

Även om kommunbesöken kanske främst riktar sig till studenter - varav många inte vet någonting alls om regionen - kan också lärarna ha mycket att hämta. Andelen ”utsocknes” är väldigt hög bland HiG:s lärare.

– Därför skulle det vara roligt att se att flera av dem passar på att knyta kontakter med länet utan att behöva lämna byggnaden.

OVE WALL

Pedagogiska rådet:

Slår vakt om pedagogisk förnyelse

Vem ansvarar för att pedagogiken förnyas vid Högskolan i Gävle, frågar sig prorektor Gabriella Åhmansson. Och ger själv ett svar.

Pedagogisk förnyelse är något som vi alla som arbetar på högskolan ansvarar för och förvaltar gemensamt, lärare såväl som studenter.

Förnyelsen uppstår framförallt i den dagliga dialogen mellan lärare och student, mellan lärare i ett lärarlag eller i en ämnesgrupp, i skärningspunkten av de nya utmaningar som vi möter dagligen och hanterar på olika sätt, till exempel i samband med de nya rekryteringsmålen - hur ska vi på bästa sätt skall möta de nya studentgrupper som vi hoppas skall söka sig till vår högskola? Hur håller vi jämna steg med den nya tekniken? Hur förvaltar vi aspekter som jämställdhet och mångfald som ställer särskilda krav på nya pedagogiska metoder och synsätt?

UPPSTÅR INFORMELLT

Naturligtvis utvecklar lärare framförallt sin kompetens genom fortbildningskurser och seminarier, men goda idéer uppstår och utvecklas också informellt så länge vi för en levande dialog om dessa frågor.

Pedagogiska Rådet, som nu har funnits vid högskolan i ett år, vill vara ett forum för denna dialog och fungera som en samordnande resurs i det högskolepedagogiska utvecklingsarbetet.

Vi ger råd om hur enskilda lärare kan söka medel för att genomföra nya projekt. Vi tar fram högskolepedagogiska kurser, arbetar för att stärka den pedagogiska meriteringen ge-

Pedagogiska rådet vid sitt senaste diskussionsmöte.

nom att arbeta fram ett system för dokumentation av pedagogiska meriter, en så kallad meritportfölj.

Vidare följer vi debatten och håller kontakt i högskolepedagogisk frågor dels med andra högskolor, dels med Högskole-

verket och Rådet för Högre Utbildning, som i höst anordnar en nationell konferens om högskolepedagogiska frågor här vid högskolan.

GABRIELLA ÅHMANSSON

Pedagogiska Rådet

Inger Ahlgren, P-inst
Lars Hillström, N-inst
Linda Holmgren, stud.repr
Åsa Morén, stud.repr.
handläggare
Lena Nordesjö, P-inst
Pär Vilhelmsson, E-inst
Gabriella Åhmansson,
prorektor, ordf.

Läs mer om verksamheten på vår hemsida
<http://www.hig.se/rk/pr/index.html>

Soppluncher

Varje månad har vi en sopplunch med en gäst som presenterar ett aktuellt ämne. I april Lars Ekstrand om "galna pedagogsjukan".

Runda-bordssamtal

Eftermiddagsmöten varje månad om aktuella högskolepedagogiska frågor

Håll utkik efter våra affischer!

Välkomna!

Ur programförklaringen

PEDAGOGISKA RÅDET SKALL PÅ ETT INSTITUTIONSÖVERGRIPANDE PLAN STÖDJA OCH INITIERA PEDAGOGISKT UTVECKLINGSSARBETE

I SAMRÅD MED ADMINISTRATIVA AVDELNINGENS PERSONALEN HET UTVECKLA OCH ANSVARA FÖR ETT FORTLÖPANDE UTBUD AV PEDAGOGISK UTBILDNING OCH VIDAREUTBILDNING FÖR HÖGSKOLANS LÄRARE, SAMT ÖVRIGA PERSONER MED HANDLEDARUPPDRAG.

BEDÖMA MEDELSANSÖKNINGAR FÖR PEDAGOGISK UTVECKLING

STÖDJA AKTIVITETER SOM STIMULERAR STUDENTENS EGET ANSVARSTAGANDE I LÄRANDEPROCESSEN, SAMT UPPMUNTRAR TILL OCH STÖDGER EN DIALOG MELLAN LÄRARE OCH STUDENT.

Anita Hussénus ny prefekt på N

Kemiska mord bland intressena

Hon kommer från jobbet som prefekt för kemiska institutionen vid Uppsala Universitet och hoppas få verka i en annan kultur när hon nu tar över prefektskapet för N-institutionen vid HiG efter Birgit Sandqvist.

Därmed får naturvetarna ytterligare en kvinnlig chef.

Du kommer att arbeta i en ny kultur...

– Jag hoppas det. Uppsala Universitet är gammalt och mycket sitter i väggarna, säger hon.

Men det är primärt inte detta som gör att hon sökt sig till Gävle.

– Jag är född och uppvuxen här och det är lite som att komma hem igen. Och efter 18 år som anställd i Uppsala tyckte jag att det vore trevligt att göra något nytt.

De senaste fem åren var hon prefekt för Kemiska Institutionen. Ungefär lika stor som N-institutionen i Gävle.

– Där är alla kemister och omkring halva personalstyrkan består av doktorander. Här blir det ämnesmässigt betydligt bredare. Jag får också bättre arbetsvillkor här i Gävle. Från att tidigare ha varit halvtidsprefekt och undervisat och handlett doktorander den andra halvan ökar prefektuppdraget nu till 80 procent.

– Jag tycker om att vara i en position där jag har möjlighet att påverka och driva verksamheten på ett övergripande plan och förhoppningsvis i positiv riktning.

Den egna forskningen har, säger hon, gått på sparlåga en längre tid.

– Men den handlar om att studera reaktionsmekanismer med hjälp av isotoper. Det är grundforskning men kan myck-

Anita Hussénus efterträder Birgit Sandqvist som prefekt för N-institution. Anita gillar att befinna sig i positioner som ger henne möjlighet att driva verksamheter i vissa riktningar. Anita är kemist och har forskat om reaktionsmekanismer med hjälp av isotoper med resultat applicerbara inom medicinska tillämpningar.

et väl ha resultat som är applicerbara inom medicinska tillämpningar.

POPULÄRA GIFTMORD

Den tredje uppgiften intresserar henne. Hon har de senaste åren runt om i landet hållit föredrag om giftmord i litteraturen.

– Framför allt kemiska... Sådana finns hos författare som Agatha Christie och Maria Lang. Men också hos modernare författare som till exempel Åsa Nilsson.

Intresset för detta har nu inte uppstått på det privata planet utan tvärtom i syfte att på populärvetenskapligt sätt öka intresset hos allmänheten för kemi. Giftmorden studeras alltså ur ett kemiskt perspektiv och inget annat.

Litteraturintresset sträcker sig också till annan skönlitteratur och fackböcker, gärna populärvetenskapliga inom andra ämnesområden än det egna.

Anita Hussénus har man och tre barn, en 22-årig son som flyttat hemifrån och två

döttrar på 13 och 15 år.

Första måndagen i februari började hon sitt arbete med att gå parallellt med sin företrädare. Hon har fortfarande lite kvar att göra i Uppsala, bland annat doktorandhandledning, innan hon vinkar av det gamla universitetet för den unga Högskolan i Gävle.

OVE WALL

Den heliga Birgittas 700-minne

Konst och teknik med samma mål

Samara Braga skapar gärna konst med hjälp av högteknologi. Redan på åttiotalet arbetade hon med tredimensionella projektioner på KTH. När hon fick uppdraget att skapa något liknande till firandet av 700-årsminnet av den heliga Birgittas födelse, vände hon sig till Högskolan i Gävles GIS-institut. Här skannas ett Jesusporträtt som sedan digitalt ska sättas ihop med en tidigare skannad kropp.

Vad har Högskolan i Gävle, SAAB, Försvarets forskningsinstitut, Vatikanstaten och konstnären Samara Braga gemensamt?

Den heliga Birgitta!

På den runda kavaletten på golvet i GIS-institutets mätthall står ett huvud. Det är tillverkat i naturlig storlek av olika material, främst lera, och föreställer Jesus.

På bordet intill står ytterligare ett huvud. Det föreställer den heliga Birgitta såsom konstnären Samara Braga tänker sig henne.

Samara Braga har sedan åttiotalet arbetat med virtuella verkligheter, det vill datorkonstruerade platser och skeenden. De två huvudena är två viktiga beståndsdelar i den tredimen-

sionella iscensättningen av den heliga Birgittas upplevelser i början av 1300-talets Vadstena.

VIRUELL VERKLIGHET

Till firandet av 700-årsminnet av den heliga Birgitta denna sommar skapar Samara Braga ett virtuellt spel i 3D som ska upplevas med stereoglasögon i en specialbyggd hall intill den gamla klosterkyrkan i Vadstena.

Konstverk bygger på utnyttjandet av den senaste tekniken. Här kommer GIS-institutet vid HiG in.

– Dom är bland de bästa på tredimensionell skanning, säger Samara.

De två figurerna kroppar är redan skannade.

– Att huvudena skannas om för sig beror på att jag ville ha ett annat och mer personligt uttryck hos dem. Deras utseende kommer dels från hur nunnorna i klostret vill ha dem, dels på

hur jag själv har studerat mig fram till att de såg ut.

GIS-institutet verkar vara allom närvarande med sin utrustning. Tidigare i vinter skannade man Gävle Konserthus interiört och exteriört. Tidigare i år skannade man Vadstena klosterkyrka interiört. Ofta på nätterna.

– Där pågick ju verksamhet på dagarna. Så för att slippa sitta i efterhand och ta bort människorna från inläsningarna valde vi att arbeta på nätterna, säger forskningsingenjör Åke Lindberg.

ETT HEDERSUPPDRAG

Han ser uppdraget som en verklig fjäder i hatten för hela institutet.

– Det här är ett hedersuppdrag som ställer höga krav på noggrannhet och inte heller så lite entusiasm. Att arbeta med en konstnär är inte samma sak

som att arbeta med en forskare. En konstnär kan plötsligt komma på att - nej, vi gör på ett annat sätt stället! Och då får man snabbt ställa om sig. En forskare har i allmänhet slagit fast långsiktiga planer innan man börjar.

SAAB står för uppförandet av den specialbyggda hall där spelet ska visas, FoI har bistått med grövre skanning av klosterkyrkan utvändigt, GIS-institutet har skannat interiören och detaljerna som ska ingå, Samara kittar ihop allt med sin konstnärliga känslighet till vad som inför betraktarens ögon ska framstå som ett stycke gudomlig, historisk verklighet.

Och Vatikanen då? De hjälper till att fira sitt helgon. Firandet i Vadstena inleds först om några månader. Då ska Jesus med GIS-institutets hjälp återuppstå...

OVE WALL

Det var då det...

Gävle stadsbibliotek samlar på mycket. Att redaktören bland dessa bokmängder skulle springa på Högskolans personalkatalog från 1982 kan därför inte ses som en slump.

Tills det djupare syftet avslöjas presenteras delar av innehållet i nostalgiskt syfte.

Berg Harry

Talts Else-Britt

Sören Gunnar

Norlen Agneta

Björklund
Elisabeth

Wikman
Kenneth

800025410

Grattis...

...fillic **Birgitta Ryner**, P-institutionen, som har befordrats till lektor. Efter hård genomlysning av externa granskare har hon fått sin befordran enligt de regler som gäller för odisputerade adjunkter.

JAS kraschar - CAPS ersätter

Utskriftssystemet JAS, som skulle göra det enklare och mycket mer automatisk att debitera utskriften, har lämnat oss, åtminstone personalen.

Om det berodde ett olyckligt namnval eller inte ska vara osagt, men till slut blev det alltför svårt för skrivarna att begripa koderna som JAS skickade iväg.

Ersättaren kallas för CAPS och installeras löpande sedan några veckor och ska enligt initerade uppgifter klara HiG:s varierande datormiljöer betydligt bättre. CAPS hanterar inte debiteringen varför ett nytt system för detta ska utarbetas.

Studentservern, med enbart pc-datorer, fortsätter med JAS-systemet.

Fotomaravinnare

Kanslichef Hans-Gunnar Johansson vann fotomaran vid HiG. Han fick hjälp av juryn Bengt Söderhäll och Berit Sahlström att bena ut kompositions-kvaliteterna i bilden här intill. Ordet som illustreras är "tecken".

– Jag tänkte egentligen bara kolla vad blixten gick för, säger Hans-Gunnar...

...söderhälls figur

